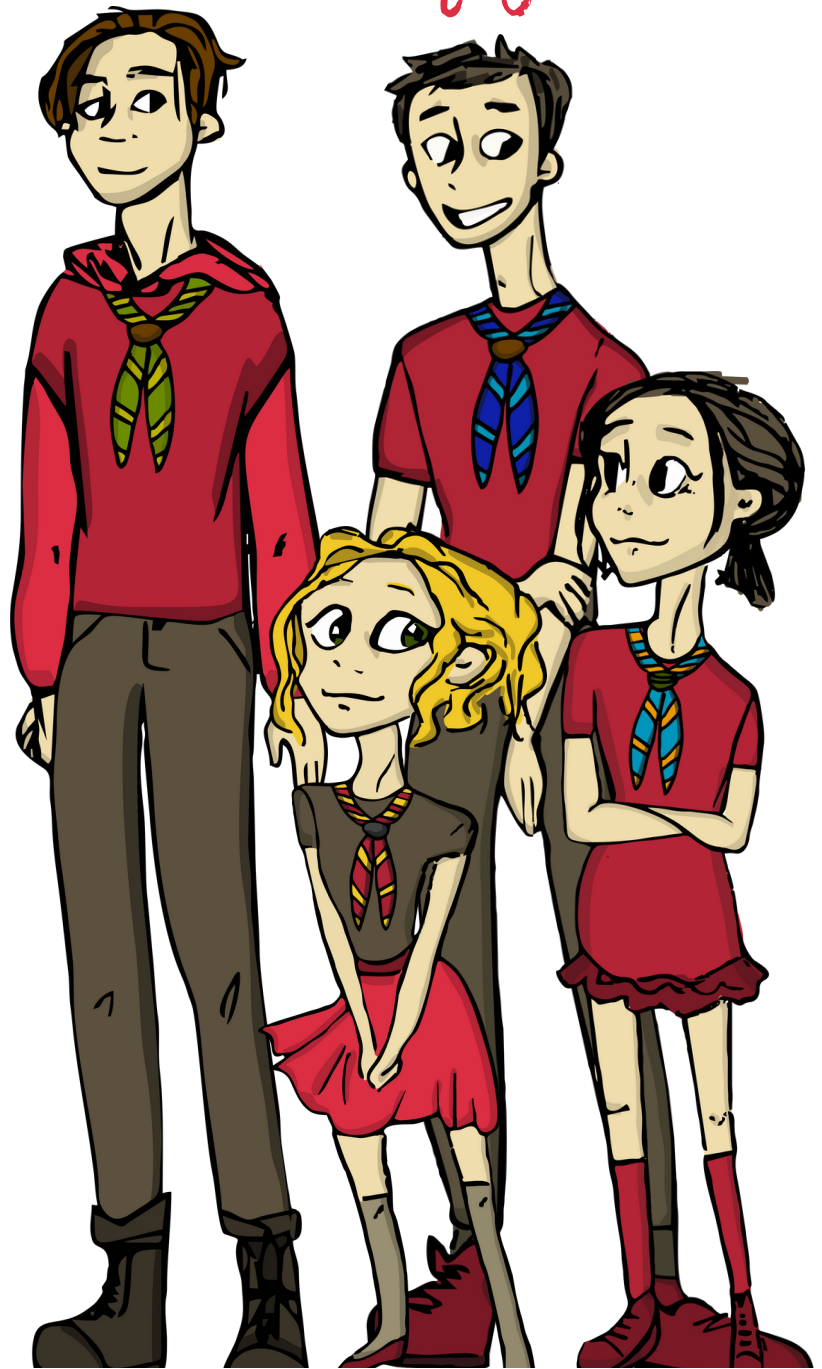

Propozycja Programowa Zdobywcy Trefla

edycja 1

Druhno drużynowa, druhu drużynowy, wszyscy Zdobywcy Trefla!

Oddajemy w Twoje ręce, propozycję programową, która pomoże Twojej gromadzie bądź drużynie rozpocząć pracę z bohaterem Chorągwi Wielkopolskiej - Powstańcami Wielkopolskimi. Jeśli w Twojej pracy wychowawczej Powstańcy Wielkopolscy byli od zawsze, to mamy nadzieję, że publikacja ta będzie zbiorem inspiracji i dobrych praktyk, które jeszcze bardziej ubogacą Twoją instruktorską pracę.

Twórcami zadań i inspiracji były Referaty Metodyczne Chorągwi Wielkopolskiej oraz instruktorzy, którzy zostali zaproszeni do współpracy. Referaty, korzystając ze swojego doświadczenia w pracy z daną metodyką przygotowały zadania, które mamy nadzieję, posłużą Ci w kilku najbliższych miesiącach jako podstawa do pracy z bohaterem.

Celem pracy z poniższą propozycją programową jest poznanie bohatera Chorągwi, tym samym otrzymanie **Trefla Powstańczego** (zwany dalej Treflem), który potwierdzać będzie zdobycie podstawowej wiedzy na temat Powstania Wielkopolskiego i jego bohaterów.

Kolejnym celem jest upowszechnienie idei pracy z bohaterem poprzez szerzenie dobrych praktyk oraz udział w harcerskim współzawodnictwie, a w konsekwencji kontynuowanie wśród wielkopolskich zuchów, harcerzy, harcerzy starszych, wędrowników a także seniorów harcerskich idei i tradycji powstańczych.

Autorzy

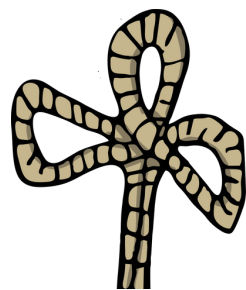
Dlaczego Powstanie Wielkopolskie?

Jak podają materiały źródłowe, Powstanie Wielkopolskie było jedynym tak dużym i tak niedocenianym sukcesem zbrojnym w historii Polski. W Powstaniu, które trwało od 27 grudnia do 16 lutego brało udział 17000 powstańców, w tym elity związane z kręgami politycznymi czy naukowymi. Był to wyjątkowy czas dla całej Wielkopolski, gdyż następował tu wtedy rozkwit gospodarczy, powszechne stały się idee pracy organicznej. Sami Wielkopolanie cieszyli się opinią pracowitych, zaradnych i gospodarnych obywateli. To właśnie w Wielkopolsce - Powstaniem Wielkopolskim rozpoczął się dumny marsz Polski ku odzyskaniu niepodległości.

My, jako świadomi instruktorzy Chorągwi Wielkopolskiej, pragniemy nie tylko kultywować pamięć o tych wydarzeniach, ale czerpać z nich inspirację do naszej pracy wychowawczej.

hm. Tomasz Kujaczyński

Komendant Chorągwi Wielkopolskiej im. Powstańców Wielkopolskich 1918/19

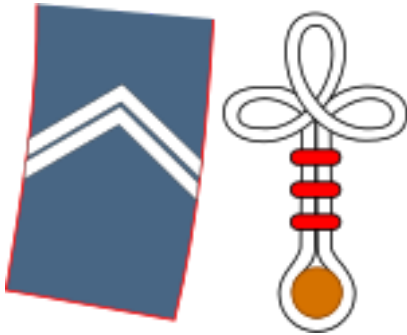

Dlaczego właśnie Trefl?

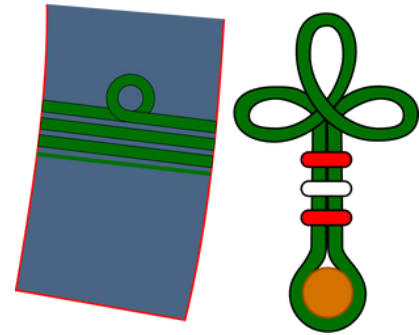
"Najbardziej charakterystycznym wyróżnikiem powstańca był trefl (pętelka) o wysokości 8-9 centymetrów, mocowany z przodu lewej strony powstańczej rogatywki. Szarżę żołnierza odczytywano z rękawa i właśnie z trefla, gdyż kolory obrączek i ich liczba mówiły o stopniu."

<http://www.polska-zbrojna.pl/>

Trefl stał się symbolem upamiętniania przez wielkopolskich zuchów, harcerzy, harcerzy starszych, wędrowników i seniorów wydarzeń z przełomu 1918 i 1919 roku w ich setną rocznicę. Tym samym chcemy, by kontynuacja tych starań stała się prawdziwie harcerską, wielkopolską tradycją.

kapitan lub rotmistrz podczas Powstania Wielkopolskiego

*sierżant sztabowy/ wachmistrz sztabowy/
ogniomistrz sztabowy podczas
Powstania Wielkopolskiego*

Słowniczek pojęć

Odznaka Trefla Powstańczego, Trefl - odznaczenie zdobywane podczas pracy z niniejszą propozycją programową, noszone na lewej części kołnierza munduru ZHP.

Propozycja programowa Zdobywcy Trefla - niniejszy dokument, regulujący wizję śródrocznej pracy z bohaterem w Chorągwi Wielkopolskiej w latach 2020-2022.

Zdobywcy Trefla - każdy zuch, harcerz, harcerz starszy i wędrownik lub instruktor biorący udział w propozycji programowej.

Drużyna Trefla - drużyna, która oficjalnie zakończyła 3-letnią pracę z propozycją. Ma ona prawo do noszenia pod treflem, honorowej biało-czerwonej przepaski.

#zdobywcytrefla - oficjalny hashtag propozycji. Służy on do wyszukiwania postów, raportów oraz to promowania propozycji na portalach społecznościowych.

Przedmowa

POWSTANIE WIELKOPOLSKIE 1918/1919 – SPOSÓB NA NIEPODLEGŁOŚĆ.

Po czterech latach wojny na niepotykana dotychczas skalę, w listopadzie 1918 r. zaprzestano walki na wszystkich frontach Wielkiej Wojny. Spełniły się niejako marzenia Adama Mickiewicza nawołującego do „wojny powszechnej”, która miała przynieść Polsce wolność. Trzy państwa zaborcze, które brały udział w tym konflikcie ostatecznie poniosły klęskę, co zdecydowanie otworzyło możliwości rozważenia powrotu Polski na mapę Europy. O ile jednak na ziemiach zaboru rosyjskiego i austriackiego Polacy mogli natychmiast cieszyć się z wolności, o tyle dla zamieszkujących Pomorze, Śląsk i Wielkopolskę nic się nie zmieniło. W dalszym ciągu byli oni obywatelami państwa niemieckiego, co prawda osłabionego, ale w dalszym ciągu panującego na wyżej wymienionych terenach. Perspektywa wolności była nieokreślona i w dużym stopniu uzależniona od decyzji mocarstw zachodnich należących do zwycięskiej Antanty.

Sukces Powstania Wielkopolskiego dał początek rozwojowi Wielkopolski, która po stu kilkudziesięciu latach pruskiej niewoli musiała niemalże od podstaw budować polską państwowość. W tym czasie jednak okazało się, że program „pracy organicznej” realizowany od końca XIX wieku zdał egzamin. Do tego sukcesu przyczynili się przywódcy polityczni i wojskowi, ale także w podobnym stopniu zwykli obywatele. Ważnym jest także fakt, że mimo upływu czasu pamięć o Powstaniu jest ciągle żywa i jest pretekstem nie tylko do snucia wspomnień, ale wykorzystywania jego zdobyczy we współczesnym życiu. Projekt propozycji programowej „Zdobycy Trefla” jest tego najlepszym przykładem.

Zbigniew Pilarczyk
Kierownik Zakładu Historii Wojskowej IH UAM

Pierwsi Zdobywcy Trefla!

Poznajcie pewne wyjątkowe rodzeństwo, które pochodzi z jednego z wielkopolskich miast. Zuchenka Alicja, harcerka Hania, harcerz starszy Maciek oraz wędrownik Szymon, są tutaj po to, by opowiedzieć krok po kroku jak zabrać się do pracy z bohaterem i naszą propozycją programową!

To właśnie oni towarzyszyć będą nam w zdobywaniu **Trefla Powstańczego**.

W trakcie realizowania propozycji będziecie mogli często ich spotkać. Będą odpowiadać na pytania i pokazywać jak sami w swoich drużynach pracują, bądź pracowali z bohaterem Chorągwi. Znajdziecie ich nie tylko w poniższym dokumencie, ale także na naszej stronie internetowej i profilu na portalu Facebook.

Maciek

Jest uczniem pierwszej klasy liceum. Wraz z przyjaciółmi angażują się w prace Samorządu Uczniowskiego. Dobrze się uczy, a wolne chwile spędza na jeździe na rowerze. Dumny przyboczny - zawsze z szalonymi pomysłami. Jego drużyną od lat jest 16 Drużyna Harcerska "Burza". Fan surwiwalu i musztry.

Szymon

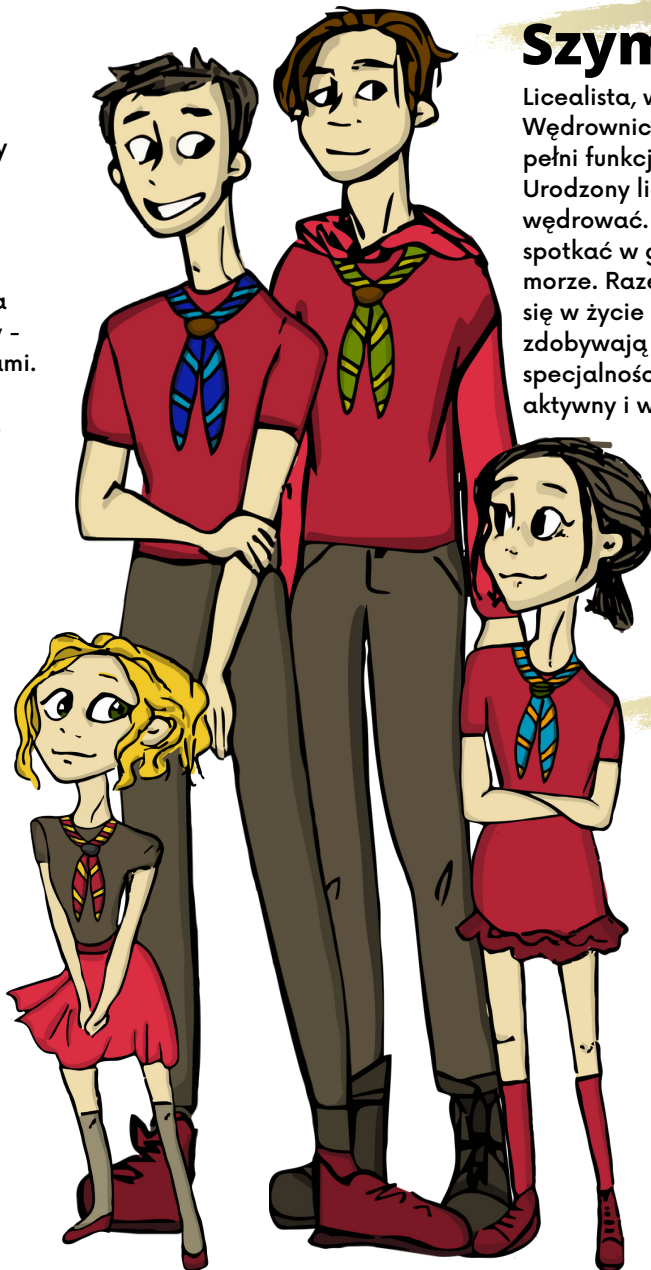
Licealista, wędrownik z 11 Drużyny Wędrowniczej "Quo Vadis", w której pełni funkcję patrolowego. Urodzony lider, który kocha wędrować. Często można go spotkać w górach, ale lubi też morze. Razem z drużyną angażuje się w życie społeczności lokalnej, zdobywają też uprawnienia specjalnościowe. Jest bardzo aktywny i wie, czego chce od życia.

Alicja

Mała i rezolutna. Ma dopiero osiem lat i jest bardzo aktywną uczennicą. Bierze udział w konkursach recytatorskich oraz uwielbia śpiewać. Potrafi poradzić sobie w każdej sytuacji. Zuchenka 19 Gromady Zuchowej "Leśne Kapelusze", zawsze pierwsza na zbiórce, potencjalna szóstkowa z 13 sprawnościami na koncie. Zdobyła pierwsza Gwiazdka Zuchowa.

Hania

Uczennica piątej klasy, harcerka 17 Drużyny Harcerskiej "Pagoda". Kilka miesięcy temu zdobyła w niej Krzyż Harcerski. W szkole uczy się dobrze, choć wie, że mogłaby jeszcze lepiej. Jej ulubionymi przedmiotami są historia i geografia. Rok temu rozpoczęła naukę gry na gitarze, z ogromnymi sukcesami. Lubi długo spać, dzięki temu jej energia nigdy się nie kończy.

Indywidualna praca z propozycją

Propozycja **Zdobycy Trefla** jest formą pracy indywidualnej. By otrzymać Trefla, każdy członek drużyny czy gromady powinien zrealizować przynajmniej trzy z sześciu podanych zadań, w tym obowiązkowo jedno oznaczone gwiazdką.

W ciągu swojej harcerskiej przygody każdy członek Chorągwi będzie zdobywał Trefla tylko raz. Zdobyte **odznaki Trefla** w danej metodyce ma być potwierdzeniem jego zaangażowania w pracę drużyny i potwierdzać zdobycie przez niego podstawowej wiedzy o bohaterach Chorągwi w sposób dostosowany do jego wieku.

Członkowie Twojej drużyny mogą wybierać zadania samodzielnie, a Ty w swojej pracy z bohaterem będziesz mógł wykorzystać ich kreatywność i ambicje, angażując ich np. w przygotowanie fragmentu zbiórki, pląsu, czy wyjścia w teren.

Możecie również wspólnie wybrać zestaw trzech zadań, które zdecydujecie się zrealizować podczas zbiórek, dzieląc się już na samym początku pracy z propozycją poszczególnymi etapami działań. Pamiętajcie jednak, że z zadań musicie rozliczyć się indywidualnie.

Praca z propozycją zakłada zaangażowanie drużyn i gromad w okresie od połowy grudnia do połowy lutego. W trakcie tych dwóch miesięcy planuje się, by Twój podopieczni wykonali samodzielnie bądź zespołowo trzy zadania oraz wysłali raport ze swoich dokonań przez specjalnie do tego przygotowaną platformę komunikacyjną.

Po pierwsze!

Zuchy, harcerze, harcerze starsi i wędrownicy zdobywają Trefla indywidualnie! Ty jako drużynowy - oczywiście razem z nimi! Ps. Moja drużynowa tak właśnie zrobiła - zawsze mówi, że w dobrej zabawie biorą udział wszyscy!

Po drugie!

Na wykonanie zadań macie czas zawsze od około połowy grudnia do połowy lutego!

Po trzecie!

Ważne jest, by członkowie Waszych drużyn samodzielnie bądź wspólnie z drużyną wybrali trzy zadania w tym jedno z gwiazdką (*).

Po czwarte!

Po zaraportowaniu Wam zadań, każdy zuch, harcerz, harcerz starszy oraz wędrownik otrzyma Trefla noszonego na lewej części kołnierza munduru!

Drużynowa praca z propozycją

Zaangażowanie drużynowe oraz wplecenie propozycji do planów pracy drużyny w następnych latach daje przestrzeń wszystkim zuchom i harcerzom do nieustannego poszerzania swojej wiedzy na temat Powstania Wielkopolskiego. Ponadto, dzięki Drużynie Zdobywców Trefla wierzymy, że każdy nowy członek Twojej gromady czy drużyny będzie miał szansę na zdobycie Trefla, nawet gdy pozostali członkowie już go zdobyli.

Jak to działa?

Pierwszy rok pracy z **Propozycją programową Zdobywcy Trefla** ma charakter zadaniowy, to znaczy, że jest to dodatkowa forma pracy, którą zrealizować można w swojej drużynie. Podczas tego etapu, dajesz możliwość swoim podopiecznym na zdobycie Trefla, a Twoja drużyna rozpoczyna pierwszy rok pracy z propozycją. W kolejnym roku, Twoja drużyna wplata elementy pracy z bohaterem oraz sposoby ich realizacji do swojego planu pracy, dając tym samym szansę na zdobycie Trefla nowym członkom Twojej drużyny. Po trzech latach pracy z niniejszą propozycją Twoja drużyna może zdobyć tytuł **Drużyny Trefla** oraz certyfikat poświadczający prawo do noszenia pod Treflem czerwono-białej przepaski - inspirowanej mundurami Wojsk Wielkopolskich.

Dlaczego trzy lata?

Wierzymy, że stopniowe wdrażanie się drużyn i gromad w **Propozycję programową Zdobywcy Trefla**, która trwa trzy lata pozwala zarówno drużynowym jak i samym drużynom wyrobić tradycję pracy z bohaterem Chorągwi, która później kontynuowana może być przez samodzielną pracę instruktorów.

Rok 1!

Członkowie drużyn i gromad pod czujnym okiem drużynowego, zdobywają Trefla. Do końca lutego składacie raport!

Rok 2!

Wplatacie w plan pracy elementy propozycji, realizujecie zadania wraz z innymi metodykami, a nowi członkowie drużyny zdobywają Trefla! Kolejny raz składacie raport!

Rok 3!

Nowi członkowie zdobywają Trefla, organizujecie wspólnie wydarzenie o charakterze patriotycznym oraz raportujecie swoją pracę oraz otrzymujecie tytuł Drużyny Trefla!

Kilka ważnych wskazówek

Rozpoczęcie pracy:

krok 1

Zaplanujcie pracę, tj. wybierzcie trzy wspólne zadania (w tym jedno z *) lub niech każdy wybierze zadania samodzielnie tak, by były bardziej dostosowane do jego zainteresowań i talentów! (szczególnie w metodyce: H, HS oraz W)

krok 2

Chęć udziału w propozycji należy zgłosić przez specjalny formularz zgłoszeniowy, dostępny na naszej stronie internetowej oraz na profilu Facebook. Zgłaszacie drużynę a nie poszczególnych jej członków. **Na zgłoszenie się macie czas do wyznaczonego terminu. Dokonujecie go poprzez formularz podany na naszej stronie internetowej w zakładce "Zdobycy Trefla".**

krok 3

Przejrzyjcie bazę materiałów i inspiracji, które pomóc Wam mogą w pracy z propozycją. Specjalną zakładkę znajdziesz na naszej stronie internetowej.

krok 4

Realizujcie zadania i dokumentujcie je! Dopilnuj, by każdy zuch, harcerz, harcerz starszy czy wędrownik mógł pochwalić Ci się z podjętych przez siebie działań!

Raportowanie i podsumowanie:

krok 5

Zebrane fotografie, opisy, konspekty czy prace zdigitalizuj oraz zaraportuj poprzez podaną platformę komunikacyjną.

krok 6

Na bieżąco publikować będziemy rezultaty Waszej pracy na naszych platformach komunikacyjnych. Zatem śmiało dzielcie się nimi za pomocą **#zdobywcytrefla**

krok 7

Po podsumowaniu przez zespół pracujący nad propozycją Waszych raportów, Komendant Chorągwi opublikuje wykaz drużyn biorących udział w propozycji, a Wam i Waszym drużynom nadane zostaną Trefle, które od tego momentu dumnie będziecie mogli nosić na swoim kołnierzu.

krok 8

Przygotuj małą uroczystość, podczas której wręczysz Trefle!

Jak wyglądać będzie Wasza praca z bohaterem przez najbliższe 3 lata?

ROK 1

W pierwszym roku pracujecie z powyższą broszurą - edycja 1, wykonujecie w zastępach wybrane przez siebie 3 zadania, w tym jedno obowiązkowo z gwiazdką. Zadanie te zostało stworzone przez Referaty Metodyczne naszej Chorągwi i dostosowane jest do rozwoju Twoich podopiecznych. Po złożeniu raportu Twoje zuchy, harcerze, harcerze starsi lub wędrownicy otrzymują odznakę Trefla.

ROK 2

W kolejnym roku Wasza praca z propozycją będzie polegała na zorganizowaniu wspólnej zbiórki lub na wykonaniu wspólnego zadania z inną drużyną, która dodatkowo pracuje w innej metodyce. W broszurze - edycja 2, znajdziecie przygotowane przez specjalistów z referatów metodycznych zadania, które wspólnie wykonać możecie z wybraną przez siebie drużyną. Nowi członkowie drużyny zdobywają Trefla, a cała drużyna pracuje na miano Zdobywców Trefla.

ROK 3

W ostatnim roku pracy z propozycją Waszym zadaniem będzie zorganizowanie wydarzenia o charakterze patriotycznym z wszystkimi drużynami realizującymi propozycję w Waszym Hufcu lub środowisku działania. Podział zadań i dokładne wymagania odnajdziecie w broszurze - edycja 3. Po raz kolejny nowi członkowie drużyny mogą otrzymać odznakę Trefla.

Drużyny I i II roczne - wskazówki

Jako drużynowy, który dopiero chce dołączyć do realizacji Propozycji możesz zrobić to na dwa sposoby.

Zrealizuj propozycję według wymagań zawartych w tej broszurze "Zdobywcy Trefla", sporządź raport i wyślij go za pomocą formularza - link do formularza.

Jako drużynowy możesz podjąć wyzwanie i włączyć się z drużyną w realizację przedsięwzięcia na szczeblu hufca w ramach realizacji edycji 3, która dla Ciebie będzie pierwszą. W takim przypadku zadбай, o to, aby część wykonywanych przez Was zadań w ramach organizacji wspólnej hufcowej inicjatywy znalazła się w zbiorczym raporcie hufca. ZGŁOŚ SIĘ DO KOORDYNATORA WYZNACZONEGO W TWOIM HUFCU.

Jak nosić "Trefla" oraz podkładkę

Trefl noszony na kołnierzu munduru harcerskiego przez harcerzy i harcerki oraz instruktorów Chorągwi Wielkopolskiej - **indywidualna praca z propozycją.**

Noszony w odległości 1 cm od guzika

Trefl noszony na kołnierzu munduru harcerskiego przez harcerzy i harcerki oraz instruktorów Chorągwi Wielkopolskiej na wstążce biało-czerwonej - **po trzyletniej, drużynowej pracy z propozycją.**

Tasiemka o szerokości nie większej niż 1 cm

Regulamin

Chcemy aby propozycja programowa ZDOBYWCY TREFLA była ponadczasową i systemową pracą z bohaterem Chorągwi Wielkopolskiej. Pierwsza edycja składa się z całościowych zadań w metodykach proponowanych na przestrzeni trzech lat. Ze wznowieniem każdego roku harcerskiego 2020/21, 2021/22, 2022/23.

1. Trefl mogą zdobywać zuchy, harcerze, harcerze starsi, wędrownicy, instruktorzy, seniorzy. Trefl zdobywany jest w każdej metodyce zespołowo i indywidualnie.
2. W każdym Hufcu pieczę nad realizacją propozycji programowej ma z-ca Komendanta Hufca ds. programu. Zadaniem drużynowego jest motywowanie członków swojej jednostki do pracy z bohaterem Chorągwi.
3. Propozycję realizuje się corocznie od grudnia do lutego. Udział w propozycji zgłasza się za pomocą odpowiedniego linku podanego na stronie chorągwi co rocznie do dnia wyznaczonego przez organizatorów.
4. Trefl jest odznaką zdobywaną indywidualnie za realizację co najmniej trzech zadań. Odznaczenie to otrzymuje się już po pierwszym roku pracy z propozycją. Wręcza je drużynowy.
5. Trefl występuje w dwóch kolorach. Srebrny przewidziany dla zuchów, harcerzy, harcerzy starszych oraz wędrowników oraz w złotym, którego otrzymać mogą instruktorzy oraz seniorzy harcerscy posiadający stopień co najmniej przewodnika.
6. Instruktor-drużynowy otrzymuje Trefla za koordynowanie zdobywania odznak przez swoich podopiecznych.
7. Instruktorzy nie będący funkcyjnymi zdobywają Trefla realizując zadania przewidziane do ich wieku. Pieczę nad nimi sprawuje bezpośredni przełożony bądź szef kręgu, jeśli do takiego należą.
8. Tasiemka biało-czerwona jest wyróżnikiem zdobywanym drużynowo za trzyletnią, regularną pracę z propozycją. Ponadto, po przesłaniu raportu otrzymują tytuł Drużyny Zdobywców Trefla oraz stosowny certyfikat. Tytuł nadawany jest jednorazowo.
9. Wyróżnik i oznaczenie go na mundurze. Działając zgodnie z Regulaminem mundurowym ZHP wprowadzonym Uchwałą Głównej Kwatery ZHP nr 93/2019 z dnia 22 października 2019 r. część A punkt 6, na noszenie na kołnierzykach po lewej stronie mundurów zuchów, harcerzy i instruktorów Chorągwi Wielkopolskiej wyróżnika propozycji programowej „Zdobywcy Trefla”, przyjmując uchwałą Komendy Chorągwi Wielkopolskiej nr I/X/2020 z dn. 13.10.2020

Metodyka Zuchowa

“Alicja w krainie Trefla”

Czuwaj Zuchmistrzowie!

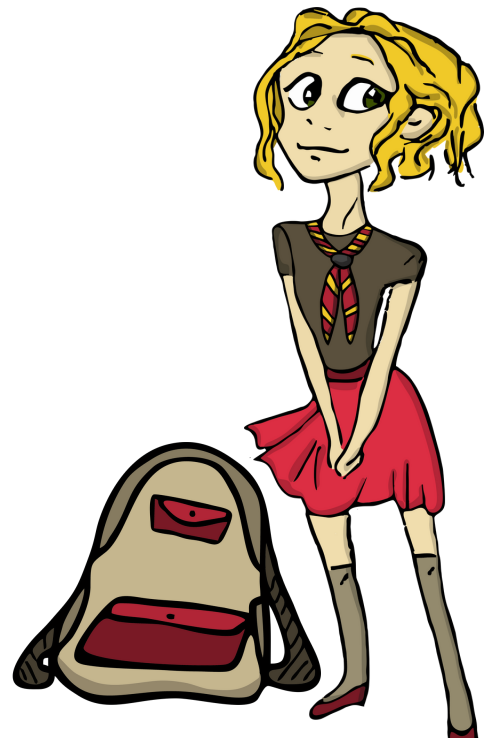
W czasie realizacji propozycji programowej "Zdobycy Trefla" będzie Wam towarzyszyć zuchenka Alicja. Żywimy głęboką nadzieję, że jej historia opowiedziana w gawędzie stanie się dla Was i Waszych zuchów inspiracją. Pragniemy pokazać Wam, jak za pomocą jednej gawędy można trafić do dwóch różnych światów. Jednym z nich jest Powstanie Wielkopolskie i możliwość poznania bohatera naszej chorągwi, drugim zaś kraina baśni i walka dobra ze złem. To tylko od Waszych gromad zależy, którą drogą podążycie. Mamy nadzieję, że inspiracje, jak dalej prowadzić zbiórki będą tylko małym drogowskazem w zdobyciu Trefla i stania się Gromadą Trefla.

Życzymy powodzenia!

Referat Zuchowy Chorągwi Wielkopolskiej

Zadania:

1. Udział w zbiórce *
2. Pląs zuchowy
3. Majsterka zuchowa
4. Zrealizowanie tropu
5. Udział w uroczystości
6. Wasz własny pomysł

Zadanie 1

Pomysł na zbiórkę - czyli jak zostać zdobywcą Trefla!

Zorganizuj zbiórkę, której głównym bohaterem będzie Alicja. Inspiracją do niej niech będzie poniższa gawęda. Jak ta zbiórka potoczy się dalej?

Gawęda:

Alicja została pierwszy raz sama w domu. Rodzice, po rozmowie z Alicją, doszli do wniosku, że jest już wystarczająco duża, aby mogła zostać sama. Napisali jej swoje numery telefonów i powiedzieli, że nie wolno jej wchodzić do biblioteki dziadka oraz do piwnicy. Alicja bardzo się bała, kiedy rodzice wyszli z domu. Na początku bawiła się swoim domkiem dla lalek. Aż tu nagle z domku wyfrunął jakiś owad. Alicja strasznie się wystraszyła. Podskoczyła i schowała się za łóżko. Po chwili, kiedy się już uspokoiła, wyrzała znad łóżka i zobaczyła, że owad nadal unosi się nad domkiem dla lalek. Postanowiła, że spróbuje go złapać. I tak szybko złapała kubek po wodzie i pobiegła za owadem. Był strasznie szybki. Owad zwinnie przeleciał przez dziurkę do klucza i schował się w bibliotece dziadka. Alicja nie wiedziała, co ma zrobić. Miała przecież zakaz wchodzenia do tej biblioteki. Bała się, że jeśli zostanie przyłapana to rodzice nie pozwolą jej już nigdy zostać samej w domu. Pomyślała, że poczeka aż owad sam postanowi wylecieć. I tak minęła minuta, potem druga, a Alicja zaczęła się niecierpliwić. Postanowiła, że tylko wejdzie tam, złapie owada i szybko wyjdzie. Otworzyła więc drzwi i na paluszkach przeszła między regałami. Na samym końcu biblioteki dostrzegła małe światełko na jednej z półek. Podeszła bliżej. Owad oświetlił wyraźnie tytuł książki "W krainie Trefla". Alicja już była blisko, już sięgała po niego kubkiem, już prawie go miała, gdy owad nagle wcisnął się do książki i zniknął. Dziewczynka nie wiedziała, co się stało. Wystraszyła się, że owad mógł sobie coś zrobić. Szybko otworzyła książkę, która wciągnęła ją do nieznanego świata...

Rozmowa z zuchami:

1. Jak zuchy myślą, o czym będzie książka?
2. Co to jest trefl?
3. Jak wygląda trefl?

Dalsza część gawędy

1. Dalsze części gawędy może się opierać na:
  - a) tematyce powstania: Alicja poznaje historię małych powstańców i wraz z nimi przeżywa różne historie (można wykorzystać historię prawdziwe lub wymyślone)
  - b) tematyce baśni: opowieść o krainie, gdzie dominują złe piki i trefle chcą odzyskać swój dom.

2. Wskazanie różnic między treflem karcianym a treflem powstańczym - na podstawie kolorowanki, układanki.

3. Sposoby przedstawiania gawędy:

- przedstawienie w postaci teatrzyku chińskiego o powstaniu i dalszych losach Alicji (teatrzyk może przygotować drużynowy lub wykonać pracę wspólnie zuchami, a później zaprezentować go rodzicom),
- zuchy same opowiadają historię. Po otrzymaniu fragmentu opowiadania zuchy w szóstkach będą grać te scenki lub będą musiały je narysować,
- zuchmistrz przygotowuje rysunki historii, a zadaniem zuchów jest ułożenie poprawnej kolejności i opowiedzenie historii, którą widzą,
- teatrzyk kukielkowy - zuchy tworzą same kukielki z różnymi postaciami i przedstawiają historię o podróży Alicji.

Zadanie 2 Płas

Wymyślcie swój własny płas lub nową wersję już istniejącego, który dotyczyć będzie Powstania Wielkopolskiego bądź wielkopolskich tradycji związanych z samym powstaniem lub naszym regionem. Płas może więc dotyczyć rogali świętomarcińskich, Św. Marcina etc.

Pamiętajcie by koniecznie ten płas dodać do Wielkopolskiej Bazy Płasów!

Zadanie 3 Majsterka

Spróbujcie wykonać symbolicznego Trefla ze sznurka. Możecie też spróbować uszyć kokardę powstańczą! A może potraficie przygotować replikę flagi powstańczej?

Zadanie 4

Tropuchowy "Mali Powstańcy Wielkopolscy"

Wymagania

1. W kręgu rady postanowiliśmy przyłączyć się do powstańców wielkopolskich, aby lepiej poznać naszych bohaterów.
2. Spotkaliśmy się z osobą, która opowiedziała nam o Powstaniu Wielkopolskim. Dowiedzieliśmy się, kiedy ono wybuchło i jak długo trwało, a także o co walczyli powstańcy.
3. Poznaliśmy postacie związane z Powstaniem Wielkopolskim: Ignacego Jana Paderewskiego, Stanisława Taczaka, Józefa Dowbora-Muśnickiego i Franciszka Ratajczaka.
4. Zwiedziliśmy izbę pamięci lub muzeum. Znaleźliśmy tam pamiątki po powstańcach wielkopolskich.
5. Dowiedzieliśmy się, jak wyglądały oznaki i umundurowanie powstańców wielkopolskich. Wykonaliśmy trefle i rozety powstańcze.
6. Przeszliśmy szkolenie wojskowe i utworzyliśmy oddział powstańczy. W szóstkach wypełnialiśmy powstańcze zadania, np. podchodziliśmy wroga, pełniliśmy warty, opatrywaliśmy rannych i przekazywaliśmy wiadomości.
7. Śpiewaliśmy pieśni powstańcze lub piosenki o Powstaniu Wielkopolskim, np. „Marsylianę wielkopolską”, „Gdy szedłem raz od Warty”, „Biegną tysiące druhów od Poznania”, „Poznań 18”.
8. Odszukaliśmy w okolicy miejsca pamięci związane z Powstaniem Wielkopolskim. Wykonaliśmy pożyteczne prace, np. posprzątaaliśmy otoczenie pomnika lub zadbaaliśmy o groby powstańców.
9. Wzięliśmy udział w obchodach upamiętniających powstańców, np. z okazji Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego.
10. Wykonaliśmy plakaty przypominające o Powstaniu Wielkopolskim i pokazaliśmy je na wystawie.

Wskazówki dla kadry ruchowej

Realizacja tropu kształtuje patriotyczne postawy ruchów, umacnia w nich przywiązanie do Ojczyzny i regionu oraz szacunek dla minionych pokoleń. Umożliwia przekazanie wiedzy o historycznych wydarzeniach w sposób odpowiedni dla ruchów. Podczas gier i zabaw ruchy ćwiczą swoją spostrzegawczość, karność, zaradność oraz inne umiejętności, które były potrzebne powstańcom i mogą przydać się dziś.

Zadanie 5

Udział w uroczystościach

W Waszej miejscowości bądź gminie na pewno organizowane są uroczystości poświęcone Powstaniu Wielkopolskiemu - po prostu weźcie w nich udział! Pamiętaj, że nie musi to być to warta pełniona pod pomnikiem. Pomyślcie jak zaktywizować zuchy do świadomego przeżycia takich uroczystości!

Zadanie 6

Wasz własny pomysł

Nie znaleźliście zadania, które było by idealne dla Was - mamy dla Was propozycję! Zrealizujcie zadanie według własnego pomysłu, zaraportujcie je. Może zainspiruje ono inne drużyny do działania!

Metodyka Harcerska

"Próba Zdobywcy Trefla!"

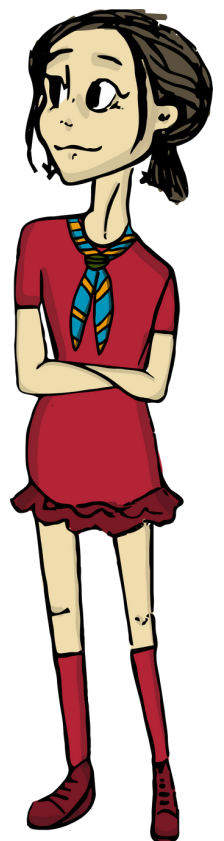
Droga Drużynowa, drogi Drużynowy!

Przed Tobą znajduje się materiał, który może pomóc Ci pracować z Twoimi harcerzami. W trakcie realizacji propozycji programowej **Zdobywcy Trefla** Hania, nasza wzorowa harcerka pomoże Ci zrozumieć jak powinna być zbudowana próba Zdobywcy Trefla oraz przedstawi Ci zadania, które mogą ubogacić Twoją pracę z drużyną. Mamy nadzieję, że przygotowany przez Referat Harcerski materiał, okaże się być przydatny oraz inspirujący.

Życzymy powodzenia,
Referat Harcerski Chorągwi Wielkopolskiej

Zadania:

1. Zrealizowanie Próby Zdobywcy Trefla*
2. Przygotowanie/uczestnictwo w grze terenowej/zwiadzie
3. Zdobycie Sprawności
4. Ułożenie piosenki
5. Własnoręczne wykonanie proporca/flagi powstańczej
6. Wasz własny pomysł

Zadanie 1

Zrealizowanie Próby Zdobywcy Trefla*

Idea próby

Próba **Zdobywcy Trefla** powinna być oparta na czterech głównych filarach. **Historia, Bohater, Wydarzenie, Aktywność** to bloki tematyczne, które u harcerzy i harcerek powinny rozwijać podstawową wiedzę na temat Powstania Wielkopolskiego czy jego bohaterów. Ponadto, zadania powinny zaktywizować ich do udziału w uroczystościach związanych z obchodami wybuchu bądź zakończenia Powstania Wielkopolskiego. Kilka zadań dla inspiracji...

Przykładowa próba

Historia	1. Znam datę wybuchu i zakończenia Powstania Wielkopolskiego.
Bohater	1. Stworzę kartkę z kalendarza zawierającą biografię bohatera Powstania Wielkopolskiego. 2. Opowiem swojemu zastępowi o bohaterze Powstania Wielkopolskiego.
Wydarzenie	1. Stworzę wielkopolską mapę wydarzeń Powstania Wielkopolskiego. 2. Stworzę oś czasu z wydarzeniami Powstania Wielkopolskiego.
Akcja	1. Udam się na grób powstańca, w razie potrzeby uporządkuję go. 2. Wezmę udział w uroczystościach związanych z Powstaniem Wielkopolskim.

Zadanie 2

Przygotowanie/uczestnictwo w grze terenowej/zwiadzie

Podchody   Szukanie skarbu   Geocaching   Impreza na orientację

To tylko niektóre z tak lubianych przez harcerzy form spędzania czasu na zbiórce. Mimo niesprzyjającej aury, warto czasem opuścić mury harcówek czy świetlic i nawet zimą spróbować przygotować dla swoich podopiecznych grę. To one łączą przecież walory edukacyjne z przygodą!

Inspiracje

1. Przygotowanie wielkoformatowych gier DIY: super pamięć, domino,
2. Fabularyzowana gra samarytańska
3. Odwiedzenie miejsc związanych z Powstaniem Wielkopolskim
4. Przygotowanie gry ulicami nazwanymi na cześć wydarzeń i działań powstańczych

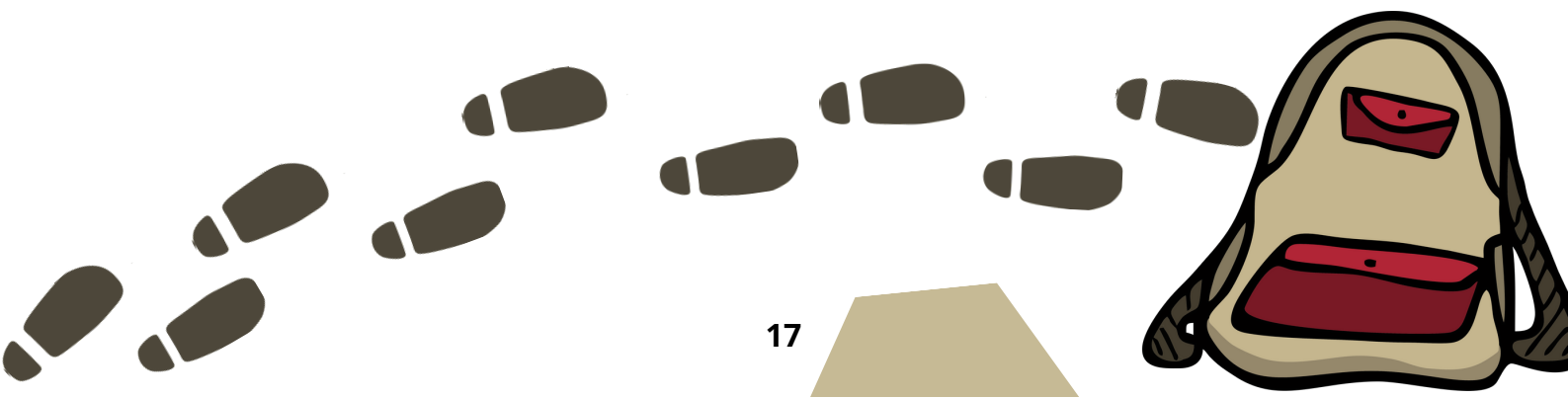
Zadanie 3

Zdobycie sprawności "Zdobycwca/Zdobycwczyni Trefla"

* Posiada podstawowe wiadomości na temat Powstania Wielkopolskiego.	
1.	<p>Poznałem(-łam) symbole związane z Powstaniem Wielkopolskim: rozetę powstańczą, trefla, herb powstania. Dowiedziałem(-am) się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dlaczego wybuchło Powstanie Wielkopolskie, – kiedy i gdzie rozpoczęło się oraz jak długo trwało, – jaką rolę odegrali w związku z nim Ignacy Jan Paderewski, Stanisław Taczak, Józef Dowbor-Muśnicki, – dlaczego Powstanie Wielkopolskie nazywamy „zwycięskim”. <p>Zdobyte informacje przedstawiłem(-am) w postaci plakatu i zaprezentowałem(-am) na zbiórce zastępu.</p>
2.	Odwiedziłem(-łam) muzeum/izbę pamięci poświęcone wydarzeniom lub uczestnikom Powstania Wielkopolskiego.
3.	Wziąłem/wzięłam udział w uroczystościach związanych z Powstaniem Wielkopolskim.

** Pogłębia swoją wiedzę o Powstaniu Wielkopolskim i dzieli się nią z innymi.	
1.	Poznałem(-łam) przyczyny, przebieg (najważniejsze wydarzenia) oraz rezultaty Powstania Wielkopolskiego. Wykorzystując tę wiedzę, przygotowałem(-łam) grę lub inną atrakcyjną formę, która pomogła mojemu zastępowi lub drużynie zapoznać się z tematyką Powstania Wielkopolskiego.
2.	Zorganizowałem(-łam) wyjście zastępu do muzeum lub izby pamięci połączone ze zwiedzaniem z przewodnikiem, spotkaniem z historykiem lub lekcją muzealną.
3.	Wraz z zastępem odnalazłem(-łam) w mojej miejscowości/okolicy miejsca związane z walką o odzyskanie niepodległości i Powstaniem Wielkopolskim. Sporządziłem(-łam) mapę tych miejsc i zaprezentowałem(-łam) w drużynie lub w szkole.
4.	Przedstawiłem(-łam) w wybranej przez siebie formie trzy postacie powstańców wielkopolskich, w tym przynajmniej jedną osobę, która była skautem lub skautką.

Zadanie 4

Ułożenie piosenki /tomiku pezji

Czy zastanawialiście się kiedykolwiek nad tym ile wiedzy i wartości przenoszą w sobie piosenki? Te z piękną linią melodyczną, śpiewane tak często przy ogniskach mimo woli zapamiętywane są przez nasze głowy!

Może czas wykorzystać moc edukacyjną piosenek i ułożyć jedną z nich na temat Powstania Wielkopolskiego, jego bohaterów czy ważniejszych wydarzeń!

A może drzemie w Was talent poetycki? Może uwielbiacie tworzyć rymy, lubicie liczyć sylaby, a język polski jest Waszym ulubionym przedmiotem?

Jeśli choć na jedno pytanie odpowiedzieliście tak, to spróbujcie samodzielnie, z zastępem lub całą drużyną stworzyć tomik poezji powstańczej.

Zadanie 5

Własnoręczne wykonanie proporca / flagi powstańczej

Możecie spróbować samodzielnie wykonać replikę flagi powstańczej. To niezwykle czasochłonne zadanie, które nie tylko może rozwinąć w Waszych podopiecznych cierpliwość ale także umiejętności manualne.

Wystarczy zakupić w sklepie z tekstyliami kawałek białego i czerwonego materiału, przygotować wykrojniki / szablony do odrysowania kształtu flagi i orła. Potem wystarczy zaopatrzyć się w igły i nici i do dzieła!

Zadanie 6

Wasze własne zadanie

Nie znaleźliście zadania, które było by idealne dla Was - mamy dla Was propozycję! Zrealizujcie zadanie wg. własnego pomysłu, zaraportujcie je. Może zainspiruje ono inne drużyny do działania!

Metodyka Starszoharcerska

"Projekt Trefl!"

Droga Drużynowa, drogi Drużynowy!

Referat Starszoharcerski Chorągwi Wielkopolskiej przygotował dla Was zestaw inspiracji oraz propozycji zadań, które pomogą harcerzom starszym zrozumieć genezę Powstania Wielkopolskiego oraz jego konsekwencje dla wielkopolan. Opracowaliśmy dla Was wskazówki dotyczące projektów starszoharcerskich, jak również innych działań, które sprawdzą się w drużynach starszoharcerskich.

Życzymy powodzenia,
Referat Starszoharcerski Chorągwi Wielkopolskiej

Zadania:

1. Realizacja projektu starszoharcerskiego*
2. Zdobycie sprawności
3. Udział w rajdzie/biwaku poświęconemu tematyce Powstania
4. Wizyta w muzeum Powstania Wielkopolskiego
5. Przygotowanie zbiórki dla innej gromady lub drużyny
6. Wasze własne zadanie

Zadanie 1

Realizacja Projektu Starszoharcerskiego*

Idea i wytyczne projektu starszoharcerskiego

Poniżej przedstawiamy Wam wytyczne do przygotowania projektu starszoharcerskiego, który jest formą zdobywania Trefla dla harcerzy starszych.

Projekt powinien zakładać realizację zadań i przedsięwzięć związanych z trzema filarami:

1. **historia** - po realizacji projektu harcerze starsi powinni znać najważniejsze daty związane z powstaniem. Powinni znać sytuację gospodarczą ówczesnej Wielkopolski, ideę pracy organicznej.
2. **bohater** - po realizacji projektu harcerze starsi powinni znać nazwiska najważniejszych postaci związanych z Powstaniem Wielkopolskim oraz ich wpływ na przebieg samego powstania np. Wincenty Wierzejewski, Stanisław Taczak, Józef Dowbór-Muśnicki.
3. **wydarzenie** - integralną częścią projektu, w formie np. rozpoczęcia lub zakończenia pracy z projektem, powinien być udział harcerzy starszych w obchodach lub uroczystościach związanych z rocznicą wybuchu bądź zakończenia Powstania Wielkopolskiego.

Wybór treści i forma realizacji projektu zależy w dużej mierze od drużynowego lub od zespołu, który zaangażowany będzie w przygotowanie projektu. Formy i sposób realizacji mogą być unikalne, charakterystyczne dla danej jednostki, jednak zgodne z metodyką starszoharcerską.

Inspiracje do projektu

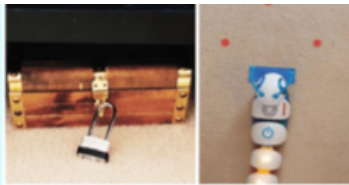
1. Rekonstrukcja historyczna wybranej bitwy / potyczki.
2. Opracowanie gry miejskiej/turystycznej dla drużyny / szkół.
3. Poszukiwanie miejsc/osób zajmujących się tematyką Powstania Wielkopolskiego, wykonanie odpowiedniej dokumentacji fotograficznej, przygotowanie wystawy zdjęć.
4. Nawiązanie kontaktu z 15 Pułkiem Ułanów Poznańskich - udział w Dniach Ułana.
5. Stworzenie "harc-escape roomu" związanego z historią "Powstania Wielkopolskiego."

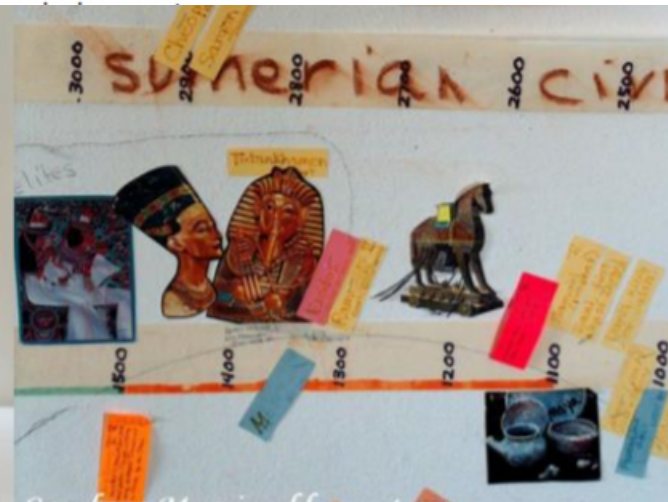
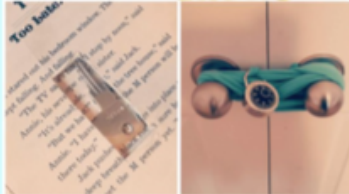
6. Zorganizowanie rajdu (pieszego, rowerowego - w zależności od warunków pogodowych) szlakami Powstania Wielkopolskiego.
7. W porozumieniu z władzami miasta/gminy stworzyć tablice informacyjne opisujące postaci związane z Powstaniem Wielkopolskim, którymi nazwane zostały ulice/place w wybranej miejscowości. Umieszczenie tablic przy nazwach ulic.
8. Wydanie broszury/gazety dokumentującej zdobywanie sprawności Tropicielea/Badacza Śladu Trefla.
9. W porozumieniu z zaznajomionym nauczycielem stworzenie pomocy dydaktycznych nawiązujących do treści związanych z historią Powstania Wielkopolskiego

Make Your Own
ESCAPE ROOM
CHALLENGE
for Kids

Escape Room
Ideas

Zadanie 2

Sprawność

**	Pogłębia swoją wiedzę o Powstaniu Wielkopolskim i dzieli się nią z innymi.
1.	Poznałem(-łam) przyczyny, przebieg (najważniejsze wydarzenia) oraz rezultaty Powstania Wielkopolskiego. Wykorzystując tę wiedzę, przygotowałem(-łam) grę lub inną atrakcyjną formę, która pomogła mojemu zastępowi lub drużynie zapoznać się z tematyką Powstania Wielkopolskiego.
2.	Zorganizowałem(-łam) wyjście zastępu do muzeum lub izby pamięci połączone ze zwiedzaniem z przewodnikiem, spotkaniem z historykiem lub lekcją muzealną.
3.	Wraz z zastępem odnalazłem(-łam) w mojej miejscowości/okolicy miejsca związane z walką o odzyskanie niepodległości i Powstaniem Wielkopolskim. Sporządziłem(-łam) mapę tych miejsc i zaprezentowałem(-łam) w drużynie lub w szkole.
4.	Przedstawiłem(-łam) w wybranej przez siebie formie trzy postacie powstańców wielkopolskich, w tym przynajmniej jedną osobę, która była skautem lub skautką.

***	Pielęgnuje pamięć o Powstaniu Wielkopolskim. Dobrze zna jego przyczyny, przebieg i skutki. Potrafi umiejscowić powstanie wśród innych wydarzeń związanych z odzyskaniem przez Polskę niepodległości. Szuka skautowych tropów w historii Powstania Wielkopolskiego.
1.	Przeczytałem(-łam) przynajmniej dwie książki, które pogłębiły moją wiedzę o Powstaniu Wielkopolskim. Zaprezentowałem(-łam) innym (w zastępie/drużynie/szkole/rodzinie) wybrane zagadnienie lub ciekawy wątek z lektury.
2.	Poznałem(-łam) życiorysy pięciu uczestników/uczestniczek Powstania Wielkopolskiego, w tym przynajmniej dwóch osób związanych ze skautingiem. Opowiedziałem(-łam) o nich na zbiórce drużyny.
3.	Zrealizowałem(-łam) jedno z poniższych zadań: <ul style="list-style-type: none"> - Podjąłem/podjęłam próbę odnalezienia w swojej rodzinie osób związanych z Powstaniem Wielkopolskim. Zdobytymi informacjami podzieliłem(-łam) się na zbiórce zastępu. - Przygotowałem(-łam) i poprowadziłem(-łam) wycieczkę/rajd/quest po okolicznych miejscach związanych z Powstaniem Wielkopolskim (np. dla rodzin/klasy/drużyny). - Zorganizowałem(-łam) konkurs wiedzy lub inną formę (inscenizację/wieczór poezji i piosenki) popularyzującą tematykę Powstania Wielkopolskiego i odzyskania przez Polskę niepodległości po latach zaborów.
4.	Wraz z zastępem przez trzy miesiące opiekowałem(-łam) się miejscem upamiętniającym powstańców wielkopolskich.

Uwaga! Sprawność harcerska „Zdobycza/Zdobyczyni trefla”, dostosowana do nowego Systemu Instrumentów Metodycznych, zastąpiła dotychczas funkcjonującą trzystopniową sprawność „Poszukiwacz/Tropiciel/Badacz śladu trefla”.

Zadanie 3

Udział w rajdzie / biwaku poświęconemu tematyce Powstania

Tradycją w Wielkopolsce jest organizowanie rajdów, biwaków, koncertów patriotycznych w okresie od grudnia do lutego każdego roku. W tym zadaniu zachęcamy Was do udziału nie tylko w obchodach ku pamięci Powstania Wielkopolskiego, ale także do udziału w imprezie opartej o jego tematykę.

Możecie zorganizować takie wydarzenie dla swojego środowiska, a możecie wziąć udział w wydarzeniach organizowanych przez inne środowiska.

Oto jedna z ważniejszych chorągwianych imprez, która może być świetną okazją do zrealizowania tego zadania!

XIV RAJDO-BIWAK

"SZLAKIEM POWSTAŃCÓW
WIELKOPOLSKICH"

REGULAMIN

Obywatele!
W dniu 14 grudnia 1918 roku utworzyła się
Skalmierzycka Rada Żołnierska
i objęła władzę nad garnizonom tutejszym.

Każdy niech pilnuje swoich obowiązków! Unikać zbiegowisk w miejscach publicznych! Wszelkie podburzanie do gwałtów karać się będzie bezwzględnie! Wymaga się posłuszeństwa strażom żołnierskim. Spokój i ład w mieście zapewniony i podtrzymany będzie z pomocą ludności cywilnej, dlatego:

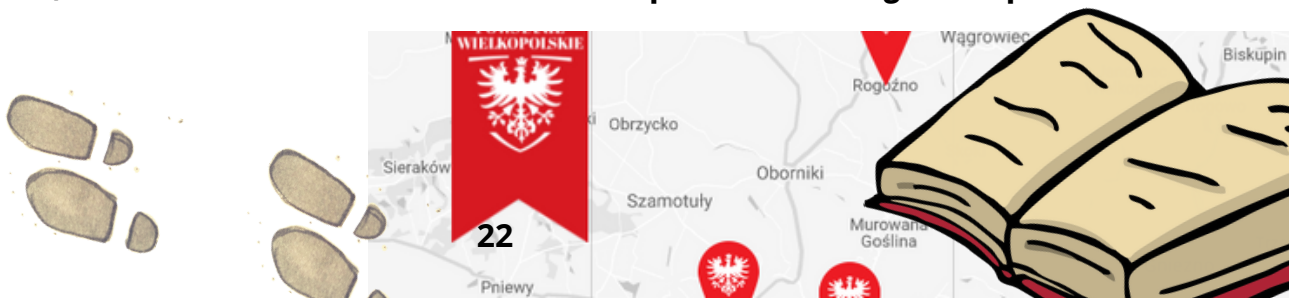
Wzywamy rekrutów chcących wziąć udział w działaniach zmierzających do zjednoczenia całej Wielkopolski z wolnymi już Ziemiąmi Polskimi. Obwieszczamy co następuje:

Zadanie 4

Wizyta w muzeum

Na terenie Wielkopolski funkcjonuje wiele izb pamięci, muzeów czy sal pamięci poświęconych Powstaniu Wielkopolskiemu. Zorganizujcie wycieczkę do jednego z nich, porozmawiajcie z historykami i muzealnikami, ta tradycyjna lekcja historii może okazać się jedną z cenniejszych w Waszym życiu!

Lista muzeów, które warto odwiedzić możecie znaleźć pod adresem 27grudnia.pl

Zadanie 5

Przygotowanie zbiórki dla innej gromady lub drużyny

Kolejnym z zadań może być przygotowanie zbiórki dla swojego środowiska. Może macie zaprzyjaźnioną gromadę, albo drużynę z Waszego szczebu bądź hufca. Może w Waszym środowisku tradycją są comiesięczne zbiórki szczebu, którą moglibyście przygotować.

Nie od dziś wiadomo, że najlepszym dowodem zdobycia wiedzy, jest umiejętność przekazania jej innym!

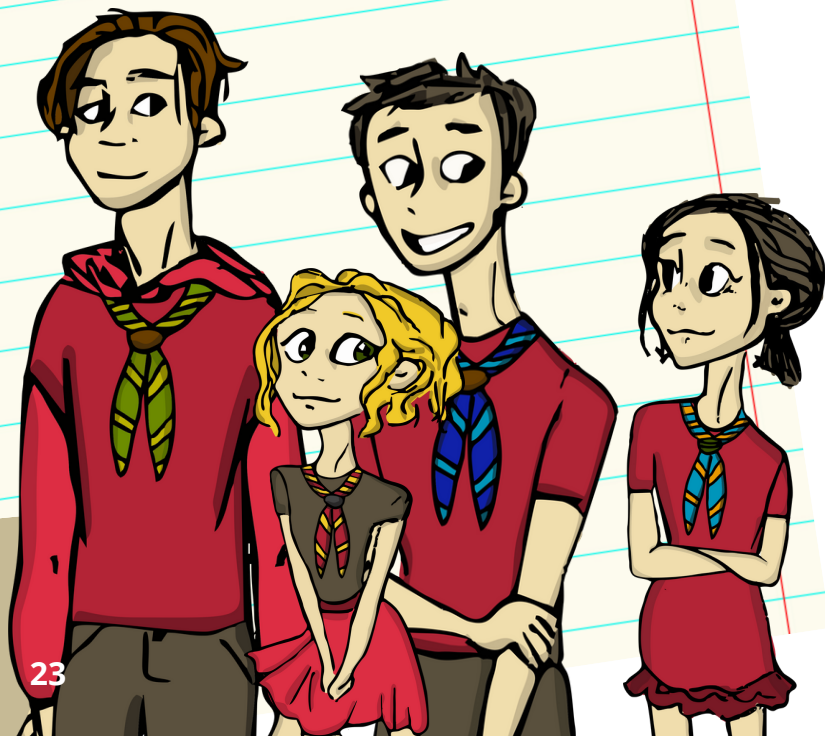
Inspiracje do zbiórki

1. Gigantyczne domino, superpamięć, albo gra planszowa
2. Quiz wiedzy
3. Przygotowanie kartek z historycznego kalendarza
4. Rekonstrukcja obrazów lub pocztówek
5. Przygotowanie "interaktywnej" gawędy
6. Ułożenie bajki o powstaniu

Zadanie 6

Wasze własne zadanie

Nie znaleźliście zadania, które było by idealne dla Was - mamy dla Was propozycję! Zrealizujcie zadanie wg. własnego pomysłu, zaraportujcie je. Może zainspiruje ono inne drużyny do działania!

Metodyka Wędrownicza

"Wyprawa po Trefl"

Druhno Drużynowa, Druhu Drużynowy!

Chcicie wraz z drużyną zostać Zdobywcami Trefla? W takim razie koniecznie zapoznajcie się z całym przygotowanym dla Was materiałem! Bierzecie już udział w realizacji Wielkopolskiej Odznaki Wędrowniczej? To bardzo dobra wiadomość, bo te dwie propozycje programowe wspaniale się uzupełniają, choć mogą być także realizowane niezależnie. W tej propozycji chcemy położyć nacisk na stosowanie różnych wędrowniczych form w kontekście pracy z bohaterem Chorągwi. Mamy nadzieję, że pomoże Wam to także w pracy z bohaterami Waszych hufców, szczepów czy drużyn. Pamiętajcie, że na grupie Wielkopolskiej Kadry Wędrowniczej oraz stronie referat.zhp.wlkp.pl znajdziecie poradnictwo metodyczne dotyczące wędrowniczych form pracy, które może Wam się przydać w realizacji tej propozycji. Elementem wspólnym "Zdobywców Trefla" i Wielkopolskiej Odznaki Wędrowniczej są wyczyn i wędrówka, jeśli więc Wasze środowisko podejmuje się realizacji obu propozycji programowych, nie oznacza to konieczności ich powielania, ale szczegóły na ten temat znajdziecie w opisie zadań. Zachęcamy do zgłoszeń i życzymy powodzenia w zdobywaniu Trefla!

Referat Wędrowniczy Chorągwi Wielkopolskiej

Zadania:

1. Wędrówka*
2. Wyczyn*
3. Sąd nad problemem lub inna forma dyskusyjna
4. Trwały rys historyczny
5. Udział w wydarzeniu o tematyce Powstania Wielkopolskiego
6. Wasze własne zadanie

Zadanie 1

Przeżycie wędrówki / wyczynu*

Nazwa „wędrownik” nie wzięła się z przypadku. Nieprzypadkowo też w Kodeksie Wędrowniczym możemy przeczytać, że „wędrowanie to znacznie więcej niż przemierzanie kilometrów czy wytrzymałość fizyczna”. Postawione przed Wami zadanie wcale nie jest trudne! Zwiedzamy różne zakątki Polski i świata, a nierzadko nie znamy dobrze okolicy własnej miejscowości. Rozwiązaniem w tej sytuacji będą mikrowyprawy, które nie tylko mogą być wspaniałą przygodą, ale także stanowią element pracy nad lokalnym patriotyzmem. Przygotowanie wędrówki pozwala również na zdobywanie nowych umiejętności – organizacja posiłków, noclegu, transportu, trasy, finansów... To świetna okazja do pracy zespołowej.

By zrealizować te założenia, wędrówka musi spełnić trzy warunki:

Trwać powyżej 24 godzin (z noclegiem)

Przemierzyć musicie 15 km

Wędrówka prowadzić ma do miejsca poza Waszą gminą związanego z historią Powstania Wielkopolskiego (np. miejsca pamięci, miejsca bitew czy miejsca związane z bohaterami powstania)

Wykonanie tego zadania może także stanowić realizację wędrówki w ramach Wielkopolskiej Odznaki Wędrowniczej po uwzględnieniu kilku dodatkowych warunków

Zadanie 2

Wyczyn*

Czym byłoby wędrownictwo bez ciągłego stawiania sobie wyzwań, dążenia do samorozwoju i świadomego kierowania swoją przyszłością? Wyczyn jest w końcu kluczowym elementem próby na naramiennik wędrowniczy, może także stanowić zadanie w ramach prób na stopnie HO czy HR i dodatkowy bodziec do ich zdobywania. By wyczyn przyniósł zamierzony efekt wypracowania nawyku czy postawy, powinien trwać minimum 30 dni. Miesiąc to dość krótki okres (a czas potrafi szybko płynąć), jest on jednak wystarczająco długi, by wprowadzić zmiany – nowe nawyki, zdobycie umiejętności lub praca nad słabymi stronami.

Wykonanie tego zadania może także stanowić realizację wyczynu w ramach Wielkopolskiej Odznaki Wędrowniczej.

Zadanie 3

Sąd nad problemem lub inna forma dyskusyjna

Kolejna propozycja zadania ma umożliwić dyskusję bazującą na historii powstania wielkopolskiego i pozwolić na analizę jego wpływu na dzisiejszą rzeczywistość, w tym także na działania organizowane na poziomie Chorągwi.

Sąd nad problemem jest rodzajem dyskusji, w której występują dwie strony – adwokat oraz oskarżyciel i która prowadzona jest przez sędziego odpowiedzialnego także za podsumowanie całego “sądu”. Adwokat oraz oskarżyciel zbierają z pomocą swoich zespołów materiały dowodowe i przygotowują swoją argumentację, która jest następnie prezentowana na forum podczas rozprawy. Jest to forma, która wymaga dużego zaangażowania od każdej ze stron, zarówno na etapie pozyskiwania “materiałów dowodowych”, jak i późniejszych dyskusji.

Proponowany przez nas temat rozprawy: “Mimo że powstanie wielkopolskie nie toczyło się na terenie całej Chorągwi, to jego skutki oddziałują na wszystkich mieszkańców Wielkopolski, a wielkopolskie drużyny powinny dbać o wiedzę i pamięć o nim.”

Jeśli wciąż nie wiecie, jak się zabrać za organizację “sądu nad problemem”, zajrzyjcie do Centralnego Banku Pomysłów, bo można tam znaleźć wiele wartościowych materiałów jak np. <http://cbp.zhp.pl/wp-content/uploads/2018/01/Formy-pracy-w-dru%C5%BCynie-w%C4%99drowniczej.pdf>, a w razie potrzeby my także jesteśmy do dyspozycji!

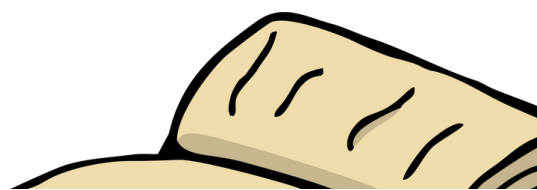
Możecie także zorganizować inną formę dyskusyjną - debata oksfordzka, kuźnica i wiele innych jest do Waszej dyspozycji! O ileż łatwiej pojąć wówczas prawdę o “narodach, które tracą PAMIĘĆ – tracą ŻYCIE”. Taka oto jest idea tego znaku wędrowniczej służby – zachować pamięć!

Zadanie 4

Przygotowanie trwałego rysu historycznego

Rys historyczny to zwięzłe, ale także twórcze, przedstawienie najważniejszych informacji na jakiś temat. W przypadku tego zadania tym tematem jest Powstanie Wielkopolskie. Zdobądźcie wiedzę o interesującym Was aspekcie powstania a następnie postarajcie się ją opracować w atrakcyjnej, trwałej formie. Może to być forma pisemna (np. broszura, artykuł do lokalnej prasy czy wpis na blogu), audio (np. cykl podcastów, audycja radiowa), video (np. film lub animacja) lub jakkolwiek inna, która przyjdzie Wam do głowy. Może zdecydujecie się na przygotowanie questu w Waszej miejscowości?

Ogranicza Was tylko Wasza wyobraźnia!

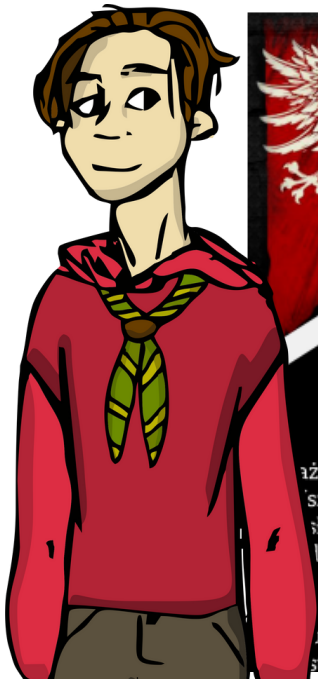

Zadanie 5

Udział w rajdzie / biwaku poświęconemu tematyce Powstania

Tradycją w Wielkopolsce jest organizowanie w okresie od grudnia do lutego każdego roku rajdów, biwaków czy koncertów patriotycznych. W ramach realizacji tego zadania zachęcamy Was do uczestnictwa nie tylko w obchodach ku pamięci Powstania Wielkopolskiego, ale także do udziału w imprezie o takiej tematyce. Możecie zorganizować takie wydarzenie w swoim szczepie lub hufcu, ale możecie także wziąć udział w wydarzeniu organizowanym przez inne środowisko. My polecamy np. "Rajdo-Biwak Szlakiem Powstańców Wielkopolskich" organizowany przez Szczep "Granica", który działa na terenie Nowych Skalmierzyc.

Oto jedna z ważniejszych chorągwianych imprez, która może być świetną okazją do zrealizowania tego zadania!

XIV RAJDO-BIWAK
"SZLAKIEM POWSTAŃCÓW
WIELKOPOLSKICH"
REGULAMIN

Obywatele!
W dniu 14 grudnia 1918 roku utworzyła się
Skalmierzycka Rada Żołnierska
i objęła władzę nad garnizonem tutejszym.

Każdy niech pilnuje swoich obowiązków! Unikać zbiegowisk w miejscach publicznych!
Wszelkie podburzanie do gwałtów karać się będzie bezwzględnie! Wymaga się
posłuszeństwa strażom żołnierskim. Spokój i ład w mieście zapewniony i podtrzymany
będzie z pomocą ludności cywilnej, dlatego:

Wzywamy rekrutów chcących wziąć udział w działaniach zmierzających do
zjednoczenia całej Wielkopolski z wolnymi już Ziemiąmi Polskimi. Obwieszczamy co
następuje:

Zadanie 6

Wasze własne zadanie

Chcecie zgłębić inne formy pracy niż te, które Wam zaproponowaliśmy? Żaden problem! Możecie zrealizować zadanie według własnego pomysłu. Konieczna jest jednak jego akceptacja – w tej sprawie piszcie na maila referat@zhp.wlkp.pl z tematem "[TREFL] Zadanie własne - numer drużyny". W treści wiadomości koniecznie zawrzyjcie informację o nazwie środowiska i drużynowym. Nadesłane zadania przygotowane przez drużyny będziemy chcieli wykorzystać za rok jako propozycje dla wędrowników, dlatego zachęcamy Was do kreatywnego podejścia!

Starszyzna i Seniorzy harcerscy "Pokolenie Trefla"

Drodzy Seniorzy i Starszyzna Harcerska!

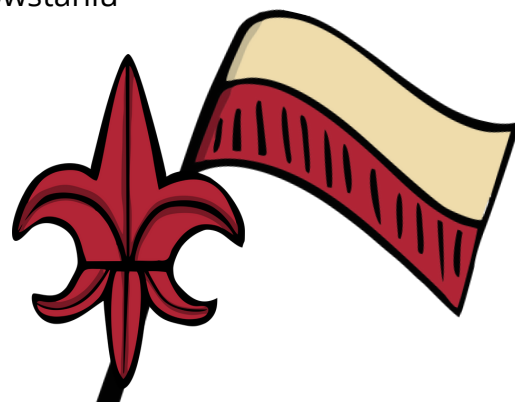
Pragniemy by element zdobywania Trefla przez Was był niezbędnym wsparciem oraz inspiracją w rozwoju młodszych pokoleń harcerskich w Wielkopolsce. Chcemy by dzięki Waszemu harcerskiemu i instruktorskiemu doświadczeniu, łatwiej odnajdywali te właściwe, patriotyczne ścieżki życiowe.

Aby otrzymać Trefla pragniemy byście, z charakterystycznym dla siebie entuzjazmem oraz zaangażowaniem towarzyszyli i pokazywali zuchom, harcerzom, harcerzom starszym i wędrownikom czym jest regularna służba oraz troska o rozwój podopiecznych.

Życzymy powodzenia,
Referaty i Komenda Chorągwi Wielkopolskiej

Zadania:

1. Udział w uroczystościach związanych z Powstaniem
2. Wyprawa do muzeum/izby pamięci
3. Przygotowanie zbiórki dla swojego środowiska
4. Przygotowanie pracy artystycznej, przygotowanie koncertu piosenki patriotycznej lub inne działanie na rzecz lokalnego środowiska
5. Pełnie służby związanej z kultywowaniem pamięci o Powstaniu
6. Wasze własne zadanie

Nieprzetarty Szlak

"Zdobywcy Trefla"

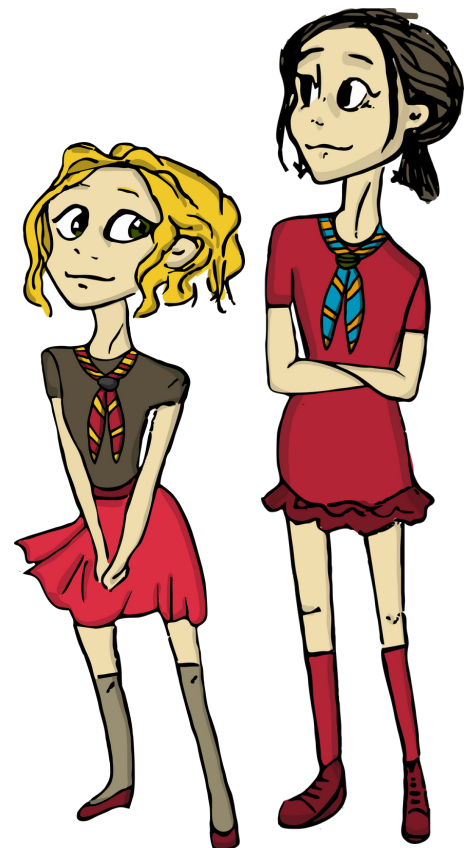
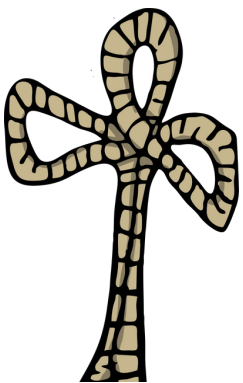
Drodzy Instruktorzy i Instruktorzy Nieprzetartego Szlaku!

Drużyny Nieprzetartego Szlaku powinny realizować zadania właściwe dla wieku oraz poziomu rozwoju swoich podopiecznych. Inspirować możecie się wszystkimi zadaniami zawartymi w propozycji, dostosowując je do potrzeb i możliwości drużyn.

Prosimy Was zatem, abyście samodzielnie dokonali wyboru trzech najbardziej interesujących i pasujących do Was zadań spośród całej **Propozycji Programowej Zdobywców Trefla**.

Mamy nadzieję, że propozycja ta okaże się być pomocną w Waszej niezwykłej służbie.

Życzymy powodzenia,
Referaty i Komenda Chorągwi Wielkopolskiej

Zadania poszczególnych metodyk

Metodyka zachowa

Zadania:

1. Udział w zbiórce *
2. Pląs zachowy
3. Majsterka zachowa
4. Zdobyć sprawności
5. Udział w uroczystości
6. Wasz własny pomysł

Metodyka starszoharcerska

Zadania:

1. Realizacja projektu starszoharcerskiego*
2. Zdobyć sprawności
3. Udział w rajdzie/biwaku poświęconemu tematyce Powstania
4. Wizyta w muzeum Powstania Wielkopolskiego
5. Przygotowanie zbiórki dla innej gromady lub drużyny
6. Wasze własne zadanie

Seniorzy i Starszozna

Zadania:

1. Udział w uroczystościach związanych z Powstaniem
2. Wyprawa do muzeum/izby pamięci
3. Przygotowanie zbiórki dla swojego środowiska
4. Przygotowanie pracy artystycznej, przygotowanie koncertu piosenki patriotycznej lub inne działanie na rzecz lokalnego środowiska
5. Wykonanie służby związanej z kultywowaniem pamięci o Powstaniu
6. Wasze własne zadanie

Metodyka harcerska

Zadania:

1. Zrealizowanie Próby Zdobywcy Trefla*
2. Przygotowanie/uczestnictwo w grze terenowej/zwiadzie
3. Zdobyć Sprawności
4. Ułożenie piosenki
5. Własnoręczne wykonanie proporca/flagi powstańczej
6. Wasz własny pomysł

Metodyka wędrownicza

Zadania:

1. Zadania Wędrowka*
2. Wyczyn*
3. Sąd nad problemem lub inna forma dyskusyjna
4. Trwały rys historyczny
5. Udział w wydarzeniu o tematyce Powstania Wielkopolskiego
6. Wasze własne zadanie

Komendy Hufców

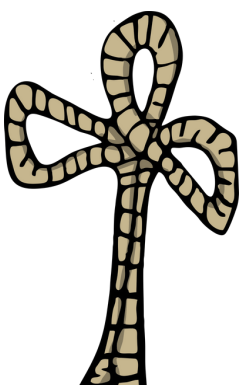
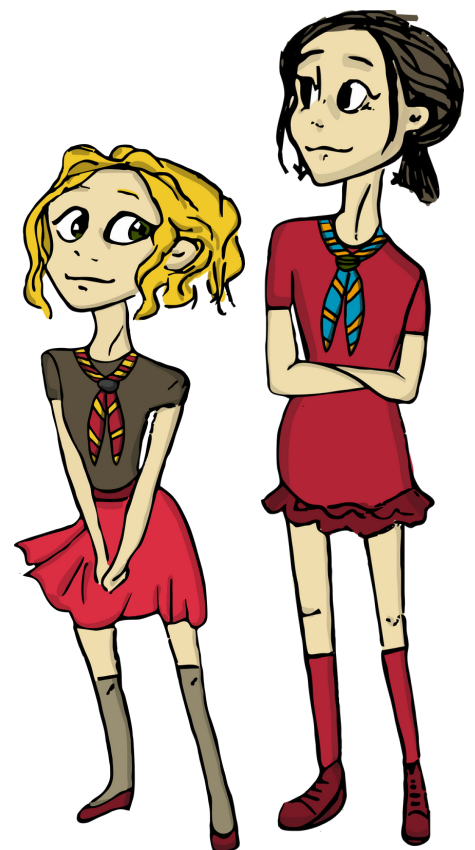
"Zdobywcy Trefla"

Drogie Komendantki Hufca, Komendanci Hufców

W pracy z bohaterami Chorągwi jakimi są powstańcy wielkopolscy niezwykle ważne jest motywowanie swojej kadry instruktorskiej do podjęcia pracy ze "Zdobywcami Trefla" oraz wspieranie ich w podejmowaniu działań i inicjatyw, które rozszerzą wiedzę o naszych bohaterów wśród nowych wielkopolskich pokoleń zuchów i harcerzy.

To właśnie te wsparcie i udział w wydarzeniach organizowanych przez Wasze jednostki sprawi, że możecie otrzymać złote odznaki Trefla. Według regulaminu, każda komenda Hufca będzie miała prawo nosić Trefla wraz z czerwono-białą przepaską gdy 20% jednostek z jego Hufca zdobędzie miano "Drużyny Zdobywców Trefla".

Życzymy powodzenia,
Referaty i Komenda Chorągwi Wielkopolskiej

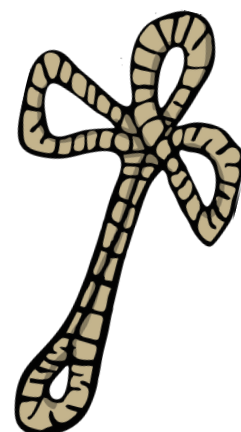
Podziękowania

Specjalne wyrazy wdzięczności należą się instruktorom, którzy pracowali przy powstaniu tej publikacji. Za ogromny wkład, konsultacje oraz merytoryczne wsparcie pragniemy w szczególności podziękować instruktorom Chorągwi Wielkopolskiej:

phm. Ewie Nowickiej, Szefowej Referatu Zuchowego Chorągwi Wielkopolskiej
hm. Marcie Barejko-Wróbel, Członkini Referatu Zuchowego Chorągwi Wielkopolskiej
phm. Bartoszowi Wilczkowi, Szefowi Referatu Harcerskiego Chorągwi Wielkopolskiej
hm. Weronice Gilskiej, Członkini Referatu Starszoharcerskiego Chorągwi Wielkopolskiej
hm. Agacie Prus, Szefowej Referatu Wędrowniczego Chorągwi Wielkopolskiej
hm. Marcinowi Osuchowi, Członkowi Referatu Wędrowniczego Chorągwi Wielkopolskiej

dh. Agacie Radziszewskiej
phm. Markowi Pęczakowi
phm. Mariannie Kłós
hm. Joannie Walachowskiej

Za konsultację, opinię merytoryczną oraz za pomoc w przygotowaniu samej propozycji pragniemy podziękować druhowi harcmistrzowi Zbigniewowi Pilarczykowi.

Poznań, 2020

Chorągiew Wielkopolska im. Powstańców Wielkopolskich 1918/19

Autorzy:

phm. Anita Walachowska

hm. Kinga Pelec

Referaty Metodyczne Chorągwi Wielkopolskiej

Ilustracje:

Agata Radziszewska, Hufiec Ostrów Wielkopolski, 41 PDW

pwd. Marek Pęczak, Hufiec Gliwice

Skład:

phm. Anita Walachowska

